

**Πρόγραμμα Εκπαίδευσης των
Δομών Υποδοχής Εκπαίδευσης Προσφύγων
(Δ.Υ.Ε.Π.)**

**Ηλικιακές ομάδες 6-12 ετών και 12 – 15 ετών
(Δημοτικό - Γυμνάσιο)**

Διδακτικό Αντικείμενο: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Οδηγός Περιεχομένου για τη Διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας στις μονάδες ΔΥΕΠ

Η σχολική χρονιά 2016-2017 θεωρείται προπαρασκευαστική για τα παιδιά πρόσφυγες, ώστε το έτος 2017-2018 να ενταχθούν ομαλά στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα παρακολουθώντας επιτυχώς το πρόγραμμά του.

Η δημιουργία των Δομών Υποστήριξης Εκπαίδευσης Προσφύγων (ΔΥΕΠ) αποτελεί μια πρωτόγνωρη εκπαιδευτική πραγματικότητα με ιδιαίτερα και ποικίλα χαρακτηριστικά (μαθητικός πληθυσμός, ΔΥΕΠ που λειτουργούν παράλληλα με το πρωινό πρόγραμμα, ΔΥΕΠ απογευματινές, ΔΥΕΠ στους επίσημους χώρους φιλοξενίας). Άξονες προσέγγισης του όλου εγχειρήματος αποτελούν η παιδαγωγική ευελιξία και διακριτικότητα (δεν πρέπει να λησμονείται η τραυματική εμπειρία, για τα περισσότερα παιδιά, του τρόπου άφιξης στην Ελλάδα) καθώς και το πλαίσιο δημιουργίας ευκαιριών επικοινωνίας και διάδρασης της δομής ΔΥΕΠ με τους μαθητές των σχολικών μονάδων που στεγάζονται ή ανήκουν σε αυτές, μέσα από τη κοινές δραστηριότητες. Αφορμή μπορεί να αποτελέσουν πχ. μέρες παγκόσμιας αναγνώρισης, όπως η παγκόσμια μέρα για τα Δικαιώματα του Παιδιού (20 Νοεμβρίου) και να εμπλακεί όλη η σχολική κοινότητα στην υλοποίηση κοινών δημιουργικών δράσεων (διαπολιτισμικά παιχνίδια, δημιουργία αφίσας, επεξεργασία της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού κ.ά). Στόχος είναι να οικοδομηθεί σταδιακά στη σχολική κοινότητα (εκπαιδευτικοί, μαθητές, γονείς, κοινωνικός περίγυρος) μια στάση -που είχε ήδη διαφανεί στις περισσότερες σχολικές κοινότητες με την προσφορά ανθρωπιστικού υλικού καθώς και με εθελοντικές εκπαιδευτικές δράσεις στις δομές φιλοξενίας των προσφύγων καθ'όλη την προηγούμενη χρονιά – η οποία υποστηρίζεται από την κατανόηση των πολλαπλών επιπέδων της ταυτότητας και ξεπερνά πολιτιστικές, θρησκευτικές, εθνικές ή άλλες διαφορές με σεβασμό στον άνθρωπο, στα ανθρώπινα δικαιώματα και στη διαφορετικότητα.¹ Άλλωστε τα παιδιά μαθαίνουν μέσα από συνεργασιακές διεπιδράσεις (Βυγκότσκι, 1993), συμμερίζονται κοινές εμπειρίες γραμματισμού, και οικοδομούν τη νέα τους γνώση μέσα από τις προσωπικές τους εμπειρίες αλλά και με την αλληλεπίδραση των εμπειριών και των γνώσεων των συνυποκειμένων τους (Paras, 2006, Barton et al., 2000, Bakhtin, 1986, Halliday, 1985).²

Ο Οδηγός Περιεχομένου για τη Διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας στις μονάδες ΔΥΕΠ στηρίζεται στα ΔΕΠΠΣ 2003 των τάξεων Α', Β, Γ' και Δ' Δημοτικού και στα ΑΠΣ 2012

¹ *Global Citizenship Education preparing. Preparing Learners for the challenges of the 21 century*, UNESCO 2014, σ.17, *Global Competency for an inclusive world*, OECD 2016 σ.3.

² Barton, D. (2009) Εγγραμματοςμός. Εισαγωγή στην οικολογία της γραπτής γλώσσας. (Επιμ.) Τζ. Βαρνάβα- Σκούρα, (Ι. Βλαχόπουλος, Μετάφρ.). Αθήνα: Παπαζήση, Baynham M.(2002) Πρακτικές γραμματισμού. (Μ. Αραποπούλου, Μετάφρ.). Μεταίχμιο: Αθήνα, Βυγκότσκι, Λ. (1993) Σκέψη και Γλώσσα. (Α. Ρόδη, Μετάφρ.). Αθήνα: Γνώση, Pappas Ch. C. & Zecker - Barrol, L.,(2006). Αναδομώντας τα κειμενικά είδη του σχολικού γραμματισμού. Δεδομένα από τη συνεργασία με δασκάλους ερευνητές σε δημόσια σχολεία αστικών περιοχών. (Γ. Κουρμεντάλα Μετάφρ). Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

(Πιλοτικά Πρόγραμμα- Νέο Σχολείο). Επίσης, λαμβάνονται υπόψη το ΚΕΠΑ³ καθώς και τα επίπεδα ελληνομάθειας (Α1:Στοιχειώδης Γνώση, Α2: Βασική Γνώση) του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας (ΚΕΓ) προσαρμοσμένα στις εκπαιδευτικές γλωσσικές ανάγκες του συγκεκριμένου μαθητικού πληθυσμού.

Διδακτικό υλικό

Για τη διδασκαλία της ελληνικής στις ΔΥΕΠ αξιοποιούνται τα εγχειρίδια που έχουν σχεδιαστεί για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης, δηλαδή για τους μη φυσικούς ομιλητές της ελληνικής γλώσσας, στο πλαίσιο προγραμμάτων Διαπολιτισμικής εκπαίδευσης του ΥΠΠΕΘ: α. «Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων» (διδακτικό υλικό: *Πού είναι ο Φασαριάς; Οι πατημασιές, Πάμε στην Αγορά, Καλό ταξίδι*, για τις ηλικίες από 7 έως 9) και β. «Ένταξη παιδιών παλιννοστούντων και αλλοδαπών στο σχολείο για την Α/θμια Εκπαίδευση» (*Γεια σας 1, Γεια σας 2, Μικρό μου Λεξικό1, Μικρό μου Λεξικό 2*, για τις ηλικίες από 10 έως 12).

Τα προτεινόμενα υλικά διέπονται από τις βασικές αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης: της ισότητας (δημιουργία ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση) και της αναγνώρισης της διαφορετικότητας (γλωσσική, πολιτισμική, θρησκευτική). Κοινός τους προσανατολισμός αποτελεί η δυνατότητα ανάπτυξης δεξιοτήτων και ικανοτήτων που θα εξασφαλίζουν στους /στις μαθητές/τριες πρόσβαση σε μαθησιακά γεγονότα, όπως αυτό του «μαθαίνω πώς να μαθαίνω», της συνεργασίας, της διαπραγμάτευσης, της λήψης αποφάσεων και της ευελιξίας με στόχο την προσωπική τους εξέλιξη.

Το κάθε εκπαιδευτικό υλικό συνοδεύεται από τις **Οδηγίες δασκάλου**, όπου περιγράφονται αναλυτικά οι στόχοι της κάθε ενότητας, καθώς και ποικιλία δραστηριοτήτων που βασίζονται σε διδακτικές ενέργειες που προωθούν τη *διαφοροποιημένη διδασκαλία* συμβάλλοντας στην υλοποίησή των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων. Φυσικά, ο /η εκπαιδευτικός δύναται να τις τροποποιήσει ή να τις αντικαταστήσει με άλλες, που έχουν τους ίδιους στόχους, και τις θεωρεί πιο κατάλληλες / στοχευόμενες για την ομάδα του.⁴

Τα διδακτικά υλικά έχουν λάβει υπόψη τους την επικοινωνιακή διάσταση γλωσσικού μαθήματος, η οποία συνάδει με τις βασικές θεωρητικές αρχές για τη διδασκαλία της γλώσσας ως της δεύτερης: ο μαθητής/ τρια μαθαίνει αποτελεσματικότερα όταν διδάσκεται μέσα σε ένα αυθεντικό επικοινωνιακό περιβάλλον και τα γλωσσικά ερεθίσματα είναι άμεσα συνδεδεμένα με τις εμπειρίες, τις γνώσεις, τα ενδιαφέροντα και τις επιθυμίες των παιδιών. Κοινή επίσης, παραδοχή αποτελεί ότι η εκμάθηση της γλώσσας γίνεται ευκολότερη και πιο αποτελεσματική όταν αυτή δεν αποτελεί μεμονωμένο «διδακτικό αντικείμενο» αλλά και μέσο διδασκαλίας και άλλων γνωστικών αντικειμένων (στην

³ Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο αναφοράς για τη γλώσσα (ΚΕΠΑ): εκμάθηση, διδασκαλία, αξιολόγηση, Συμβούλιο για την Πολιτιστική Συνεργασία Επιτροπή Παιδείας Τμήμα Σύγχρονων Γλωσσών, Στρασβούργο.

⁴ Διδακτικές προτάσεις καθώς και υλικό σε σχέση με τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ ξένης γλώσσας, ο εκπαιδευτικός μπορεί να αντλήσει από το ΔΙΑΠΟΛΙΣ, τον κόμβο του ΚΕΓ και το πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων Θράκης, όπως και από το αποθετήριο <http://repository.edulll.gr>, όπου βρίσκονται αναρτημένα όλα τα εγκεκριμένα υλικά από το Υπουργείο Παιδείας.

περίπτωση των ΔΥΕΠ μαθηματικά, ΤΠΕ, Εικαστικά, Γυμναστική), τα οποία με τη σειρά τους, λειτουργούν υποστηρικτικά στο γλωσσικό μάθημα.⁵

Εκτός από το προτεινόμενο υλικό οι εκπαιδευτικοί μαζί με τους μαθητές μπορούν να δημιουργήσουν το δικό τους (π.χ. ως προϊόν ενός σχεδίου εργασίας-project) αξιοποιώντας το πολιτισμικό κεφάλαιο, τα ενδιαφέροντά και τις επιθυμίες των παιδιών.

Στόχοι και μαθησιακά αποτελέσματα

Οι διδακτικοί στόχοι, που διατρέχουν τα διδακτικά υλικά και αποτυπώνονται σε αυτά, είναι κοινοί για όλες τις ηλικιακές ομάδες που θα φοιτήσουν στις ΔΥΕΠ. Για τις ηλικίες από 10 έως 15 έχουν τεθεί επιπλέον στόχοι λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές εμπειρίες των παιδιών (υπόβαθρο της τυπικής εκπαίδευσης στα σχολεία της πατρίδας τους, σε καταυλισμούς, διαφορετικές και πιο εμπλουτισμένες αναπαραστάσεις της πραγματικότητας). Εν κατακλείδι, τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα είναι κατά βάση κοινά για όλες τις ηλικίες που παρακολουθούν τις ΔΥΕΠ, στα σημεία όμως που διαφοροποιούνται αναγράφεται η ηλικία στόχος.

Επικοινωνιακές δεξιότητες	Σύνδεση με το εκπαιδευτικό υλικό (ενδεικτικά παραδείγματα)
✓ Ο μαθητής/η μαθήτρια να είναι σε θέση:	
✓ Να κατανοεί και να χρησιμοποιεί καθημερινές εκφράσεις και πολύ βασικές φράσεις που του/της είναι οικείες και έχουν ως στόχο την ικανοποίηση συγκεκριμένων αναγκών.	«Επικοινωνώ με ευγένεια», <i>Γεια σας 2, Πού είναι ο Φασαρίας;</i>
✓ Να παρουσιάζει τον εαυτό του μέσα από επαναλαμβανόμενα γλωσσικά μοτίβα (π.χ Είμαι η Φερεστέ, είμαι 8 χρονών και είμαι από το Αφγανιστάν.)	«Πρώτη Γνωριμία» <i>Γεια σας 1</i> «Από πού είσαι;» <i>Γεια σας 1</i> <i>Οι πατημασιές.</i>
✓ Να κάνει τις βασικές συστάσεις χρησιμοποιώντας ποικίλες φραστικές επιλογές / μέσα από ποικιλία γλωσσικών εκφράσεων (Με λένε Αχμέτ/ και μένω στο Ελληνικό Είμαι ο Αχμέτ και μένω στο Ελληνικό / Το όνομά μου είναι Αχμέτ και μένω στο Ελληνικό).	«Πρώτη Γνωριμία» <i>Γεια σας 1</i> «Από πού είσαι;» <i>Γεια σας 1</i> «Η σχολική ζωή», <i>Γεια σας 2,</i> <i>Οι πατημασιές.</i>
✓ Να διατυπώνει βασικές ερωτήσεις που αφορούν καταστάσεις και δραστηριότητες της	Πρώτη Γνωριμία» <i>Γεια σας 1</i> «Από πού είσαι;» <i>Γεια σας 1,</i>

⁵Ελευθερία Ζάγκα, « Τα μοντέλα διδασκαλίας της γλώσσας « με βάση το περιεχόμενο» και η αξιοποίησή τους στη διδασκαλία της δεύτερης και ξένης γλώσσας», *Διαδρομές στη Διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας*, σ.6. http://elearning.greek-language.gr/pluginfile.php/1136/mod_resource/content/4/montela.didaskalias.pdf

καθημερινής πραγματικότητας και που του/της επιτρέπουν να επικοινωνεί με τους άλλους (π.χ Πώς σε λένε; Από πού είσαι; Πού είναι η τουαλέτα, Τι ώρα είναι; κτλ).	«Καινούριες γνωριμίες» , <i>Γεια σας 2, Οι πατημασιές, Πάμε στην Αγορά, Καλό ταξίδι, Μικρό μου Λεξικό 2.</i>
✓ Να αναγνωρίζει και να ονοματίζει αντικείμενα του οικείου περιβάλλοντος του (σχολείο, τόπος διαμονής, γειτονιά, τρόφιμα).	«Το σχολείο μου», «Η τάξη μου», «Μια τάξη άνω κάτω», <i>Γεια σας 2, Οι πατημασιές Πού είναι ο φασαρίας; Πάμε στην Αγορά Μικρό μου Λεξικό 2.</i>
✓ Να κάνει απλές περιγραφές αντικειμένων και προσώπων.	<i>Οι πατημασιές Πού είναι ο φασαρίας; Πάμε στην Αγορά Καλό ταξίδι Μικρό μου Λεξικό 2</i> Η μαγεία της Αλφαβήτας», <i>Γεια σας 1.</i>
✓ Να κατανοεί συχνόχρηστες προτάσεις και εκφράσεις οι οποίες σχετίζονται με περιοχές που είναι άμεσα συναφείς (π.χ. πολύ βασικές ατομικές και οικογενειακές πληροφορίες, αγορές, τοπική γεωγραφία, εργασία).	«Πού είναι;», «Τα μαθήματά μου», «Το διάλειμμα», «Το κυλικείο», <i>Γεια σας 2, Μικρό μου Λεξικό 2 Οι πατημασιές Πού είναι ο φασαρίας; Πάμε στην Αγορά, Καλό ταξίδι</i>
✓ Να κατανοεί απλούς κανόνες και εντολές.	<i>Πού είναι ο φασαρίας; Πάμε στην Αγορά, Καλό ταξίδι, Μικρό μου Λεξικό 2</i> «Τα παραγγέλματα», <i>Γεια σας 1</i>

<u>Κατανόηση προφορικού λόγου</u>	<u>Ανάγνωση- Κατανόηση κειμένων</u>
<p>Ο μαθητής και η μαθήτρια ως ακροατής ή ακροάτρια κειμένων που αξιοποιούνται στη σχολική τάξη και ως συμμετέχων ή συμμετέχουσα σε ένα επικοινωνιακό γεγονός είναι σε θέση: (ΑΠΣ 2012).</p> <p>✓ Να αντιλαμβάνεται διαισθητικά ότι η μορφή του προφορικού κειμένου εξαρτάται από τις σχέσεις μεταξύ των συνομιλητών, το θέμα, το σκοπό του ομιλητή (ηλικίες από 10 έως 15).</p> <p>✓ Να αξιοποιεί το επικοινωνιακό πλαίσιο για να κάνει αρχικές υποθέσεις για το θέμα του προφορικού κειμένου (</p>	<p>✓ Να αναγνωρίζει τα γράμματα της αλφαβήτου, κεφαλαία και μικρά (μέσα σε απλά κείμενα ή μεμονωμένα), λέξεις και στοιχειώδεις φράσεις.</p> <p>✓ Να μετατρέπει στοιχεία του φωνημικού συστήματος στο γραφημικό.</p> <p>✓ Να κατανοεί μεμονωμένες λέξεις, απλά λεκτικά σύνολα και κείμενα, όπως μια σύντομη περιγραφή, οδηγίες, κείμενα σε πινακίδες του περιβάλλοντος οικείου χώρου του.</p> <p>✓ Να παρακολουθεί την εξέλιξη μιας</p>

<p>ηλικίες από 10 έως15).</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Να μπορεί να θέτει βασικές ερωτήσεις στον συνομιλητή/ στη συνομιλήτριά του, προκειμένου να κατανοήσει πληροφορίες που δεν έγιναν αντιληπτές. ✓ Να κατανοεί και να εφαρμόζει απλές προφορικές οδηγίες. ✓ Να εξοικειωθεί με τα εξωγλωσσικά (χειρονομίες, βλέμμα, έκφραση προσώπου, στάση του σώματος) και παραγλωσσικά (επιτονισμός, παύσεις, προφορά, χροιά, ένταση φωνής κτλ) φαινόμενα για να μπορεί να αντιλαμβάνεται την επικοινωνιακή λειτουργία τους σε συνάρτηση με τα λόγια που συνοδεύουν, ώστε να καλύπτει τις γλωσσικές ελλείψεις. ✓ Να συμπεραίνει το νόημα των άγνωστων λέξεων και φράσεων σε μία απλή συζήτηση που γίνεται σε πραγματικές καταστάσεις ή σε επινοημένες καταστάσεις διαλόγου με καθορισμένους ρόλους. ✓ Να κατανοεί και να απολαμβάνει μικρά και απλά προφορικά κείμενα. ✓ Να συμμετέχει στο διάλογο εκπαιδευτικών και μαθητών/ μαθητριών στο πλαίσιο του κριτικού γραμματισμού. 	<p>σύντομης ιστορίας, ιδιαίτερα αν υπάρχει οπτική υποστήριξη (εικονογραφημένες ιστορίες, χάρτες, εικόνες χρήσης αντικειμένων κτλ.).</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Να διαβάζει και να κατανοεί ένα μικρό απλό κείμενο, για να αντλήσει πληροφορίες ή να εκτελέσει ορισμένες ενέργειες. ✓ Να καλλιεργεί διαφορετικές αναγνωστικές στρατηγικές του γραπτού κειμένου (συνολική κατανόηση, επικέντρωση σε συγκεκριμένη πληροφορία). ✓ Να συμπεραίνει το νόημα άγνωστων λέξεων και φράσεων από τα συμφραζόμενα σε ένα απλό κείμενο. ✓ Να εξοικειωθεί με τις μορφολογικές καταλήξεις των λέξεων (κλίση ουσιαστικών και ρημάτων) και τον λειτουργικό τους ρόλο (π.χ. πληθυντικός ευγενείας, χρήση παρελθοντικών χρόνων σε αφηγήσεις, χρήση προστακτικής σε κατευθυντικά κείμενα κτλ.). (ηλικίες από 10 έως15). ✓ Να μπορεί να αποδώσει το περιεχόμενο ενός απλού κειμένου συνοπτικά χρησιμοποιώντας τις λέξεις-κλειδιά. ✓ Να αναγνωρίζει και να εντοπίζει τις διαφορές ενός μονοτροπικού από ένα πολυτροπικό κείμενο. ✓ Να εξοικειωθεί με τον τρόπο οργάνωσης των πληροφοριών σε ένα πολυτροπικό κείμενο (οπτικό, έντυπο ή ηλεκτρονικό) ώστε να μπορεί να καταλήξει σε απλά/ βασικά συμπεράσματα.
---	--

<u>Παραγωγή προφορικού λόγου</u>	<u>Παραγωγή γραπτού λόγου</u>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Να αρθρώνει, να προφέρει και να τονίζει τις λέξεις χωρίς μεγάλες 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Να μπορεί να αποτυπώνει γραπτά, χρησιμοποιώντας λέξεις και εκφράσεις,

<p>αποκλίσεις από την αποδεκτή φωνολογική τους απόδοση.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Να μπορεί να κατονομάσει τα αντικείμενα του οικείου περιβάλλοντος του/της. ✓ Να είναι σε θέση να παρακολουθεί προφορικό λόγο που εφαρμόζεται σε αργό ρυθμό, με παύσεις και να απαντάει σε απλές ερωτήσεις. ✓ Να διατυπώνει απλές ερωτήσεις ✓ Να διαθέτει ένα στοιχειώδες ρεπερτόριο λέξεων και απλών γλωσσικών φράσεων που του/της επιτρέπουν να επικοινωνεί και να εκφράζει απλές καταστάσεις είτε αναφορικού (π.χ. περιγραφή) είτε κατευθυντικού λόγου (π.χ διατύπωση απλών οδηγιών). ✓ Να διατυπώνει καταφατικές, αρνητικές, ερωτηματικές προτάσεις και τέλος επιφωνηματικές. ✓ Να περιγράφει απλές καταστάσεις. ✓ Να χρησιμοποιεί απλό λεξιλόγιο χωρίς σημαντικά λάθη μορφολογίας. ✓ Να εξοικειωθεί με τις γραμματικές και λεξιλογικές επιλογές του ομιλητή και της ομιλήτριας ανάλογα με το κειμενικό είδος (περιγραφή, αφήγηση, επεξήγηση, (ηλικία από 10 έως15). ✓ Να μπορεί σταδιακά να χρησιμοποιεί πιο σύνθετη προτασιακή δομή από αυτήν της πυρηνικής πρότασης. (χρησιμοποιώντας επίθετα, και επιρρηματικούς προσδιορισμούς). 	<p>στοιχειώδες λεξιλόγιο και εκφράσεις γύρω από καθημερινές επικοινωνιακές περιστάσεις (αντικείμενα του σχολείου, αριθμοί, ρουχισμός, μέλη του σώματος, γειτονιά, σχολικό πρόγραμμα, μαθήματα, παιχνίδια, τρόφιμα, χρώματα, σωματική κατάσταση-υγεία, χρόνος-εποχές, προσανατολισμός, ελεύθερος χρόνος, ενδιαφέροντα, αντικείμενα καθημερινής χρήσης, βασική μαθηματική ορολογία).</p> <ul style="list-style-type: none"> ✗ Να περιγράφει τον εαυτό του, την οικογένειά του, το σχολείο, αντικείμενα και καταστάσεις, βιώματα και εμπειρίες. ✓ Να αφηγείται σε απλές προτάσεις μια ιστορία με ερεθίσματα εικόνες ή σύντομους διαλόγους. ✓ Να διαπιστώνει ότι επικοινωνεί καλύτερα με τους άλλους, όταν χρησιμοποιεί τις κατάλληλες λέξεις, στη σωστή τους θέση (όταν τα γραπτά δηλαδή είναι σωστά από γραμματική και συντακτική άποψη) και όταν λαμβάνει υπόψη του την περίσταση επικοινωνίας. ✓ Να χρησιμοποιεί το κατάλληλο για την περίσταση λεξιλόγιο. ✓ Να χρησιμοποιεί σταδιακά κατάλληλες για την περίσταση γραμματικές δομές και δείκτες κειμενικής συνοχής. ✓ Να μπορεί να επιλέγει τα γλωσσικά ή οπτικά στοιχεία που θα χρησιμοποιήσει σε ένα πολυτροπικό κείμενο. ✓ Να εφαρμόζει σταδιακά τους βασικούς γραμματικούς κανόνες (κλίση, σύνταξη, ορθογραφία).
--	--

Μορφολογία, Σύνταξη, Φωνολογία

- ✓ Να εξοικειωθεί με παιγνιώδη και πρακτικό τρόπο με την έννοια της γλωσσικής δομής.
- ✓ Να τονίζει ορθά, προφορικά και γραπτά, τις λέξεις.

- ✓ Να εξοικειωθεί γραπτά και προφορικά με βασικές προτασιακές δομές του τύπου: Ρ, Υ-Ρ, Υ-Ρ-Α, Υ-Ρ-Κ.
- ✓ Να κατανοεί τον ρόλο του ρήματος και του ουσιαστικού μέσα στην πρόταση.
- ✓ Να χρησιμοποιεί το ουσιαστικό με το άρθρο ως υποκείμενο, αντικείμενο και κατηγορούμενο.
- ✓ Να αναγνωρίζει και να χρησιμοποιεί σωστά στην ανάγνωση και στη γραφή τα δίψηφα, τους συνδυασμούς, τους διφθόγγους και τα συμπλέγματα.
- ✓ Να χρησιμοποιεί τα βασικά σημεία στίξης (τελεία, ερωτηματικό- θαυμαστικό).
- ✓ Να εξοικειωθεί με τη βασική μεταγλώσσα (ουσιαστικό, ρήμα, επίθετο) (ηλικία από 10 έως 15).
- ✓ Να εξοικειωθεί με το κλιτικό σχήμα του ρήματος στις δύο φωνές (όλους τους τύπους ενεργητικής φωνής και τον μεσοπαθητικό Ενεστώτα) και ένα κλιτικό σχήμα πτωτικού (ουσιαστικού, επιθέτου, αντωνυμίας) στα τρία γένη. (ηλικία από 10 έως15).